

Kanon Olmak İçin Edebiyatın Özgür Olması Gerekir

Necdet NEYDİM*

Bu konunun akademik ve estetik bağlamda gündeme gelmesi için alanın tüm yönleriyle bir edebiyat alanı olduğunun tüm bileşenlerce kabul görmesi gerekir.

1. Çocuk ve gençlik edebiyatı bağımsız bir edebiyat alanıdır.
2. Bu alan
  - a. Eğitim sistemi
  - b. Ebeveynler
  - c. Öğretmenler tarafından denetlenemez, denetlenmemeli.

Bu şu anlama gelmiyor: Eğitim sistemi, ebeveynler, öğretmenler bu alandaki eserleri gözü kapalı, hiç sorgulamadan kabul eder ve okunması için yol açar. Söylediğimiz kesinlikle bu değildir. Onlar okurdur ve elbette sevdiklerini okuyacaklardır. Bu hak onların elinden alınmaz. Ancak edebiyatı denetleme haklarının da olmadığını kesinlikle bilmeleri gerekir. Seçmek başka şeydir, denetlemek başka.

Tüm bunları söylemedeki amacımız bu alanın kanon olmasını destekleyecek bir durumun yaratılması o alanın özgürlüğüyle bağlantılıdır.

Bugün dünyanın 90 diline çevrilmiş Astrid Lindgren'in yazdığı *Pippi Uzunçorap*'ın yazıldığı ülkesinde bile çok sert tepkilerle karşılaştığını, mahkemeye verildiğini, diğer ülkelerde de çevrilirken değiştirildiğini ama bu dizinin sonraki yıllarda edebiyatta ve toplumsal anlayışlarda yeni açılımlar getirdiğini göz önüne alırsak kanonlaşmanın bizim açımızdan pek de kolay olmadığını, önce önündeki engellerin aşılmasını, sonra da yazabilme cesaretinin olmasını öncelemek gerektiğini ve ancak o koşullarda edebiyatın evrenselleşmesine yol açılacağını kabul etmek gerekir.

* Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Mütercim Tercümanlık Ana Bilim Dalı.